

N:o 103.

Af herr **M. F. Nyström**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående offentliggörande af handlingar i patentärenden.*

Vid 1900 års riksdag lades till tryckfrihetsförordningens 2 § ett så lydande moment:

»Att ansökning om patent äfvensom öfriga handlingar i ärende angående sådan ansökning samt patentmyndighetens protokoll och beslut däri icke må, i hvad de angå uppfinning, därå ej patent beviljats, utan sökandens medgifvande utlämnas i vidsträcktare mån än som föranledes af gällande förordning angående patent och de ytterligare forskrifter, som kunna, i den ordning 87 § regeringsformen stadgar, varda meddelade. Den härnot bryter, böte femtio riksdaler.»

Den begränsning af patenthandlingars tillgänglighet, som genom detta stadgande vidtagits, ehuru i allmänhet nyttig och af behovet påkallad, har dock genom den formulering, som stadgandet härom erhållit, och den tolkning, som i tillämpningen gifvits däråt, blifvit i vissa fall större, än som af de patentsökandes berättigade intresse synes fordras, och på samma gång till hinder för eller åtminstone försvårande patentväsendets utveckling.

Särskildt gäller detta alla sådana patentärenden, som varit föremål för besvär och dragits inför Kungl. Maj:ts pröfning. I de fall, då ansökningens tillbakavisande af patent- och registreringsverket blifvit af Kungl. Maj:t gilladt, och ansökningen således icke leder till patent, få förhandlingarna, som förts om densamma, icke utan sökandens lof meddelas andra.

Det torde vara tydligt, att på detta sätt ett stort antal för patentväsendets utveckling nyttiga prejudikat och yttranden göras helt och

hållet ofruktbara, desto mer till skada, som de af Kungl. Maj:t fastställda afslagsbesluten äro till antalet långt öfvervägande dem, som upphävas, och oftare beröra principiella och ingripande frågor. Att i fråga om afslagna patentansökningar söka bekomma vederbörandes tillstånd är tydligen omständligt och ofta icke ens möjligt. Erfarenheten har jämväl visat, att de sökande ej äro synnerligen benägna att lämna sitt medgifvande därtill.

Några speciella exempel torde lättast klarställa frågans verkliga innebörd.

Af grundläggande betydelse är gifvetvis hvad som skall förstås med »uppfinnning». Patentförordningen ger härå ingen definition, utan är afgörandet, huruvida en sådan verkligen föreligger, beroende på pröfning i hvarje särskildt fall. Vid flera tillfällen har frågan härom varit föremål för underdåniga besvär med däraf följande grundlig principiell utredning från patent- och registreringsverkets sida, men när afslaget fastställts af Kungl. Maj:t, har naturligtvis det värde för andra likartade fall, som en sådan frågas behandling och utgång möjligen skulle kunna medföra, helt och hållet gått förloradt. Ej sällan göra sig olika meningar gällande om tolkningen af i patentförordningen omtalad »öppen utöfning». Afgjorda prioritetsfrågor mellan olika ansökningar innebära likaså prejudikat af stor betydelse. Men så snart patent ej meddelats, äro alla dessa prejudikat och utredningar af såväl patent- och registreringsverket som Kungl. Maj:t undandragna offentligheten och utan nytta för kommande fall.

Något skäl, hvarför dessa ansökningar icke skulle göras tillgängliga, torde knappast kunna angifvas, men däremot vore det utan tvifvel till stor nytta för patentväsendet, att allmänheten finge kännedom om de utredningar och beslut, som kunde tjäna till vägledning för framtiden.

Det förtjänar äfven framhållas, att man i andra länders patentlitteratur finner redogörelser om äfven öfverklagade och afslagna patentansökningar.

I det svenska förfarandet vid patents meddelande ingår, att ansökningen, därest ansökningshandlingarna äro fullständiga och anledning ej förekommit att genast afslå ansökningen, kungöres och hålles under viss tid tillgänglig, så att enhvar, som det önskar, må kunna göra invändning mot patentets meddelande. Sådana invändningar förekomma jämväl ej sällan. Patent- och registreringsverket sätter alltid sökanden i tillfälle att yttra sig öfver den gjorda invändningen, och ofta vill äfven invändaren vidare utveckla sin sak med anledning af den förklaring, som af sökanden afgifvits, så att understundom en skriftväxling

uppstår mellan sökanden och invändaren. Nu har från visst håll den åsikten gjort sig gällande, att invändaren icke vore berättigad att få del af de yttranden af sökanden, hvartill invändningen gifvit anledning. Det lär vara tydligt, att med en sådan uppfattning hela invändningsförfarandet vore förfeladt, då invändaren, om han därtill funne anledning, icke skulle kunna vidare utveckla och fullfölja sin sak med anledning af det bemötande eller den motbevisning, sökanden åstadkommit. Äfven om det icke är uttryckligen angifvet i tryckfrihetsförordningen eller patentförordningen, att den på en invändning följande skriftväxlingen skall, likaväl som de kungjorda ansökningshandlingarna, hvilka föranledt invändningen, hållas tillgängliga för den, som önskar däraf taga kännedom, lär en sådan tillgänglighet vara helt och hållet i öfverensstämmande med författningens anda. Patent- och registreringsverket har också intagit dennas tändpunkt. Emellertid, då annan åsigt härom framkommit, torde vara lämpligt, att åt det i praktiken följda tillvägagåendet gifves tydligt stöd i lag.

Nu antydda förändringar kunna genomföras utan ändring af tryckfrihetsförordningen genom upptagande i den gällande patentförordningen af erforderliga föreskrifter. Den närmare utredningen torde dock i detta fall böra ske genom Kungl. Maj:t, och får jag fördenskull vördsam samt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana bestämmelser i nu gällande patentförordning, att handlingar, protokoll och beslut i patentärende, som varit föremål för underdånigt besvär, äfvensom den skriftväxling med däraf föranledda beslut, hvartill invändning mot patents beviljande gifvit anledning, må blifva för allmänheten tillgängliga.

Stockholm den 28 januari 1904.

M. F. Nyström.
